

BIULETYN INFORMACYJNY

OGÓLNOPOLSKIEGO STOWARZYSZENIA REFERENDARZY SĄDOWYCH

SPIS TREŚCI:

AKTUALNOŚCI..... 1

FORUM..... 3

ELRA i CROBECO – Bruksela 2012 3

AKTUALNOŚCI

- w dniu 14 marca 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia przesłał uwagi do Departamentu Kadr Ministerstwa Sprawiedliwości do projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych oraz do projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie okresowych ocen referendarzy sądowych i asystentów sędziów;
- w dniu 6 kwietnia 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia przesłał uwagi do projektu ustawy o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (GPM-002-1/11/12);
- w dniu 13 kwietnia 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia wystąpił do Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka w Ministerstwie Sprawiedliwości z prośbą o dofinansowanie ze środków resortu wyjazdu przedstawicieli Stowarzyszenia na Konferencję CROBECO i Walne Zgromadzenie ELRA, która odbędzie się w dniach 31 maja – 1 czerwca 2012 roku w Brukseli oraz na Konferencję Europejskiej Unii Referendarzy (EUR), która odbędzie się w dniach 12 września – 16 września 2012 roku w Linz w Austrii; w dniu 1 czerwca 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia otrzymał z Biura Administracyjno – Finansowego w Ministerstwie Sprawiedliwości odpowiedź odmowną w sprawie dofinansowania w/w wyjazdów;

- w dniu 28 marca 2012 roku w Dzienniku Gazeta Prawna - dodatek Prawnik (nr 62) ukazał się wywiad przeprowadzony przez red. Anetę Mościcką m.in. z Członkiem Zarządu Stowarzyszenia Iwoną Skonieczną-Masłowską; Oceny nie poprawią jakości orzekania;
- w dniu 14 kwietnia 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia zwrócił się z prośbą o umożliwienie przedstawicielom Stowarzyszenia spotkania z Ministrem Sprawiedliwości;
- w dniu 7 maja 2012 roku przedstawiciele Zarządu Stowarzyszenia uczestniczyli w obradach II Debaty Okrągłego Stołu dla Wymiaru Sprawiedliwości, organizowanej z inicjatywy SSP IUSTITIA;
- w dniach 31 maja – 1 czerwca 2012 roku w Brukseli przedstawiciele Stowarzyszenia uczestniczyli w Walnym Zgromadzeniu ELRA (Europejskie Stowarzyszenie Rejestrów Ksiąg Wieczystych);
- w dniu 4 czerwca 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia przesłał organizacjom społecznym i samorządom prawniczym autorski projekt ustawy - o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego i ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z prośbą o wyrażenie opinii;
- w dniu 21 czerwca 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia otrzymał z Departamentu Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości (DPrC-4190-4/12/70) do zaopiniowania projekt założeń projektu ustawy - o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw;
- w dniu 28 czerwca 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia zwrócił się do Stowarzyszenia Notariuszy RP o umożliwienie przedstawicielom Stowarzyszenia bezkosztowego uczestniczenia w Konferencji Naukowej w dniu 29 września 2012 roku, poświęconej nowelizacji Kodeksu cywilnego, a w szczególności nowelizacji Księgi II -Własność i inne prawa rzeczowe; pismem z dnia 5 lipca 2012 roku (l.dz. 51/12) Zarząd Stowarzyszenia Notariuszy RP zaprosił dwóch przedstawicieli Stowarzyszenia do wzięcia udziału w przedmiotowej konferencji oraz zadeklarował nawiązanie rozmów o współpracy z OSRS z początkiem września br.;

- w dniu 10 lipca 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia przesłał do Departamentu Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości (DPrC-4190-4/12/70) opinię Stowarzyszenia do projektu założeń projektu ustawy - o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw;
- pismem z dnia 11 lipca 2012 roku (DSD-001-2/12/1) Minister Sprawiedliwości zaprosił przedstawicieli Stowarzyszenia do wzięcia udziału w pracach nad stworzeniem strategii „Wymiar Sprawiedliwości 2020”;
- w dniu 15 lipca 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia wystąpił do Biura Administracyjno – Finansowego w Ministerstwie Sprawiedliwości o umożliwienie zgodnie ze statutem Ministerstwa Sprawiedliwości, na podstawie art. 151 ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 roku, nr 157, poz. 1240 z późn. zmianami), nawiązania współpracy w sprawach dotyczących reprezentowania Polski w zespołach roboczych przy organizacjach tworzących prawo rejestrowe (rejstry gospodarcze i wieczystoksięgowe) oraz prawo związane z rejestrami; pismem z dnia 18 lipca 2012 roku (BAF-070-4/12/3) Dyrektor Biura Administracyjno – Finansowego w Ministerstwie Sprawiedliwości przekazał pismo Zarządu Stowarzyszenia Dyrektorowi Biura Ministra;
- w dniu 15 lipca 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia wystąpił do Biura Administracyjno – Finansowego w Ministerstwie Sprawiedliwości z prośbą o dofinansowanie ze środków resortu wyjazdu przedstawicieli Stowarzyszenia na XVIII Międzynarodowy Kongres Prawa Rejestrowego organizowany przez stowarzyszenie CINDER w dniach 17 – 19 września 2012 roku w Amsterdamie; pismem z dnia 19 lipca 2012 roku (BAF-I-341-1/12/2) Dyrektor Biura Administracyjno – Finansowego w Ministerstwie Sprawiedliwości odmówił finansowania przedsięwzięcia z uwagi na brak możliwości prawnych;
- w dniu 15 lipca 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia wystąpił do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury Ośrodka Szkolenia Ustawicznego i Współpracy Międzynarodowej w Lublinie z prośbą o dofinansowanie ze środków resortu (w ramach podziału zadań) wyjazdu przedstawicieli Stowarzyszenia na XVIII Międzynarodowy Kongres Prawa Rejestrowego organizowany przez Stowarzyszenie CINDER w dniach 17 – 19 września 2012 roku w Amsterdamie; pismem z dnia 20 lipca 2012 roku (OSU-I-72/12) Dyrektor Szkoły odmówił finansowania przedsięwzięcia z uwagi na brak możliwości prawnych;
- w dniu 30 lipca 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia otrzymał zaproszenie do wzięcia udziału w charakterze patrona merytorycznego w I Kongresie pracowników sądów powszechnych w dniach 8-9 listopada 2012 roku organizowanym przez Akademię Prawa Sądowego na Uczelni Łazarskiego w Warszawie;
- w dniu 7 sierpnia 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia wystąpił do Ministra Sprawiedliwości o umożliwienie zgodnie ze statutem Ministerstwa Sprawiedliwości, na podstawie art. 151 ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 roku, nr 157, poz. 1240 z późn. zmianami), nawiązania współpracy w zespołach roboczych przy organizacjach tworzących prawo rejestrowe (rejstry gospodarcze i wieczystoksięgowe) oraz prawo związane z rejestrami;
- w dniu 14 sierpnia 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia otrzymał z Departamentu Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości (DPrC-IV-450-4/12/24) do zaopiniowania projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie wyznaczania patronów koordynatorów oraz patronów poszczególnych praktyk i staży; w dniu 21 sierpnia 2012 roku Zarząd poinformował resort, że nie zgłasza uwag do przedstawionego projektu;
- w dniu 14 sierpnia 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia otrzymał z Departamentu Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości (DPrC-4190-5/12/51) do zaopiniowania projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia wzorów i sposobu udostępniania urzędowych formularzy pism procesowych w postępowaniu cywilnym; w dniu 27 sierpnia 2012 roku Zarząd poinformował resort, że nie zgłasza uwag do przedstawionego projektu;
- w dniu 21 sierpnia 2012 roku została podpisana pomiędzy Stowarzyszeniem a Fundacją na Rzecz Kredytu Hipotecznego w Warszawie umowa, na podstawie której Fundacja sfinansuje wyjazd dwóch przedstawicieli Stowarzyszenia na XVIII Międzynarodowy Kongres Prawa Rejestrowego organizowany przez Stowarzyszenie CINDER w dniach 17 – 19 września 2012 roku w Amsterdamie;
- w dniu 23 sierpnia 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia dokonał zgłoszenia uczestnictwa dwóch przedstawicieli OSRS w Konferencji Naukowej organizowanej przez Stowarzyszenie Notariuszy RP w dniu 29 września 2012 roku, poświęconej nowelizacji Kodeksu cywilnego, a w szczególności nowelizacji Księgi II - Własność i inne prawa rzeczowe;
- w dniu 27 sierpnia 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia zwrócił się do Departamentu Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości, w związku z wejściem w życie w dniu 2 lipca 2012 roku rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 czerwca 2012 roku (Dz.U z dnia 25 czerwca 2012 roku, poz. 714) w sprawie okresowych ocen referendarzy sądowych i asystentów sędziów, o interpretację niektórych przepisów rozporządzenia;
- w dniu 9 sierpnia 2012 roku w Dzienniku Gazeta Prawna - dodatek Prawnik (nr 167) ukazał się wywiad przeprowadzony przez red.

Anetę Mościcką z Członkiem Zarządu Stowarzyszenia Iwoną Skonieczną-Masłowską; Rejestry sądowe służą nie tylko ochronie prawnej;

- w dniu 10 września 2012 roku Zarząd Stowarzyszenia otrzymał z Departamentu Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości (DPrC-III-4392-15-12/36) do zaopiniowania projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw; w dniu 18 września 2012 roku Zarząd poinformował resort, że nie zgłasza uwag do przesłanego projektu oraz przesłał kilka propozycji legislacyjnych, dotyczących zmian w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym do wykorzystania przez resort w przyszłych pracach legislacyjnych;
- w dniu 20 września 2012 roku przedstawiciele Stowarzyszenia uczestniczyli w obradach III Debaty Okrągłego Stołu dla Wymiaru Sprawiedliwości, organizowanej z inicjatywy SSP IUSTITIA;
- w dniu 26 września 2012 roku przedstawiciele Stowarzyszenia uczestniczyli w spotkaniu inauguracyjnym prace nad Strategią „Wymiar Sprawiedliwości 2020”, zorganizowanym z inicjatywy Ministra Sprawiedliwości;
- w dniu 29 września 2012 roku przedstawiciele Stowarzyszenia uczestniczyli w Konferencji Naukowej organizowanej przez Stowarzyszenie Notariuszy RP, poświęconej nowelizacji Kodeksu cywilnego, a w szczególności nowelizacji Księgi II - Własność i inne prawa rzeczowe.

FORUM

ELRA i CROBECO – Bruksela 2012

W dniach 31 maja – 1 czerwca 2012 roku w Brukseli przedstawiciele Stowarzyszenia uczestniczyli w Walnym Zgromadzeniu ELRA (Europejskie Stowarzyszenie Rejestrów Ksiąg Wieczystych).

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych pragnie wyjść naprzeciw nowym rozwiązaniom prawnym, które w przyszłości będą dotyczyły pracy referendarzy sądowych m.in. w wydziałach wieczystoksięgowych. Część z tych zmian związana jest z procesami legislacyjnymi zachodzącymi na poziomie pan-europejskim. W tym celu Stowarzyszenie poszukuje możliwości współpracy z różnymi organizacjami, w tym międzynarodowymi, które tworzą podwaliny pod te rozwiązania. Oczywiście jest, że referendarze sądowi chcieliby czynnie uczestniczyć w tworzeniu prawa, które później będą stosowali np. dokonując wpisu prawa własności w księdze wieczystej z udziałem elementu transgranicznego. Efektem tych poszukiwań było nawiązanie współpracy z European Land Registry Association (ELRA) z siedzibą w Brukseli.

ELRA jest międzynarodowym stowarzyszeniem o celach niezarobkowych (<http://www.elra.eu>), które rozpoczęło swoją działalność w październiku 2004 r. i posiada 23 organizacje reprezentujące instytucje prowadzące rejestry nieruchomości z 20 państw członkowskich. Głównym celem ELRA jest rozwój i zrozumienie roli rejestrów lub/i ewidencji gruntów i nieruchomości oraz ich wpływ na rozwój rynku kapitałowego i realizację swobody przepływu kapitału w państwach UE. W związku z tym ELRA angażuje się w pracę na rzecz rejestrów nieruchomości w Europie we współpracy z różnymi instytucjami UE, przede wszystkim Komisją Europejską. Ponadto ELRA szerzy świadomość tego, że rejestry nieruchomości są podstawowym filarem bezpieczeństwa prawnego i te zasady powinny być realizowane przez prawo wspólnotowe. ELRA podkreśla na forum europejskim, jak duże znaczenie mają rejestry nieruchomości w Europie, wychodząc z założenia, że są to instytucje o dużym znaczeniu, zaś skutki prawne rejestracji są podstawowym narzędziem pomiaru zmian w prawie nieruchomości. Wiadomo, że przepisy regulujące rejestry nieruchomości są ściśle związane z normami regulującymi prawa rzeczowe, w tym prawo własności i inne prawa dotyczące nieruchomości w każdym kraju. Wiadomo także, że prawa te są zakorzenione w tradycji każdego systemu prawnego, a prawo wspólnotowe nie przesądza systemu własności w państwie członkowskim, zauważa jednak, że obecna ewolucja europejskiego prawa wspólnotowego ukazuje, że rola rejestrów nieruchomości nie może być ignorowana i są one podstawowym narzędziem dla prawidłowego funkcjonowania podstawowych swobód wspólnotowych, takich jak swoboda przepływu osób i kapitału oraz swoboda przedsiębiorczości.

W tym kontekście ELRA promuje wzajemną wymianę informacji i doświadczeń w zakresie prowadzenia rejestru gruntów w państwach członkowskich tworząc warunki organizacyjne dla współpracy instytucji krajowych z instytucjami europejskimi. Ta współpraca z UE zaowocowała uznaniem ELRA jako oficjalnego przedstawiciela rejestrów nieruchomości w Unii Europejskiej, powodując stałe wsparcie finansowe z ramienia Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości KE, które współfinansuje działalność ELRA od 2007 roku.

ELRA współpracuje z organizacją EULIS. Dzięki systemowi EULIS, który ułatwia cudzoziemcom dostęp do informacji o rejestrach nieruchomości zarówno w odniesieniu do ewidencji gruntów, jak też ksiąg wieczystych (lub ich odpowiedników w różnych państwach członkowskich). Informacje te dostępne są w języku angielskim za pośrednictwem Europejskiego Serwisu Informacyjnego ds. Nieruchomości. Najbardziej wymiernym efektem pracy ELRA jest projekt transgranicznych umów nabycia nieruchomości nazwanym CROBECO. Projektowi temu poświęcona została ostatnia konferencja ELRA, która odbyła się

w Brukseli w dniu 31 maja b.r., na którą zostali również zaproszeni przedstawiciele OSRS. W trakcie Konferencji, która odbyła się w Brukseli w dn. 31 maja 2012 nastąpiło zamknięcie projektu CROBECO.

Projekt CROBECO, z którym niestety polscy referendarze sądowi mogli zapoznać się dopiero w fazie zamknięcia, powstał przy finansowym wsparciu Komisji Europejskiej. Wyniki jego działania mogą pomóc w odbudowie rynku nieruchomości w krajach południowej Europy, ale nie tylko. Oferuje on, jak wynika ze stron internetowych ELRA oraz bezpośrednio z wystąpień mówców konferencji, zagranicznym nabywcom nieruchomości możliwość włączenia się do procesu jej zakupu z wykorzystaniem wiarygodnej ochrony prawnej kraju położenia nieruchomości zgodnie z zasadą *rei sitae*. W ramach tego projektu ELRA przeprowadziła pionierską transakcję sprzedaży nieruchomości z wykorzystaniem drogi elektronicznej w sporządzeniu aktu notarialnego, łącznie ze złożeniem wniosku o wpis w księdze wieczystej. Ten alternatywny model zakupu nieruchomości zagranicznych opiera się na dwujęzycznej czynności prawnej, sporządzanej przez notariusza kraju nabywcy. Czynność ta sporządzana jest w dwóch językach – języku ojczystym nabywcy transgranicznego oraz oficjalnym języku kraju, w którym znajduje się grunt. Projekt przewiduje instrumenty współpracy pomocne notariuszowi w poznaniu prawa krajowego położenia nieruchomości, jednym z nich jest możliwość konsultacji warunków umowy za pomocą specjalnej strony internetowej z wykorzystaniem tzw. helpdesk, gdzie może on zgłaszać swe pytania i wątpliwości. Helpdesk jest zatem platformą wsparcia, dzięki której stowarzyszenia profesjonalne lub wyznaczone instytucje udzielają odpowiedzi na konkretne zagadnienia prawne. To z pewnością daje poczucie adekwatnej ochrony prawnej i sprawia, że potencjalni nabywcy mogą chętniej kupować zagraniczne nieruchomości. Aspekty praktyczne powyższych założeń omawiano już na pierwszej konferencji CROBECO w Tallinie (Estonia) w 2010 roku, gdzie holenderski nabywca kupił od holenderskiego sprzedawcy nieruchomość w Hiszpanii przy użyciu tego procesu. Akt notarialny sporządził notariusz holenderski według prawa hiszpańskiego. Uwagi zgłoszone na tym etapie zostały uwzględnione podczas analizy prawnej i technicznej i na ostatniej, podsumowującej konferencji w Brukseli przedstawiono ich praktyczne rozwiązania.

Niewątpliwie, pomysłodawcy liczą na znaczne ułatwienia zakupu zagranicznych nieruchomości przez obywateli państw członkowskich. W chwili obecnej w projekcie CROBECO aktywnie uczestniczą Holandia, Hiszpania, Anglia i Portugalia. Celem takiego rozwiązania jest zwiększenie zaufania nabywców zagranicznych do ochrony ich praw podczas transakcji transgranicznych i następczo, wzrost sprzedaży nieruchomości w tych krajach, np.

Hiszpanii i Portugalii, gdzie m.in. z powodu zapaści na rynku mieszkaniowym pojawiły się problemy gospodarcze. Niedawno zdecydowano się rozszerzyć CROBECO na umowy o kredyt hipoteczny oraz nieruchomości w Portugalii, w toku są prace nad rozszerzeniem projektu na Anglię i Walię.

Tegoroczna konferencja CROBECO miała niezwykle intensywny i imponujący program. Do najciekawszych wystąpień należały m.in. referat prof. Guillermo Palao z Uniwersytetu w Walencji (Hiszpania) dotyczący zastosowania Rozporządzeń Rzym I i II do zagranicznych umów sprzedaży, referat prof. Bram Akkermans z Uniwersytetu w Maastricht (Holandia) dotyczący wspólnego glosariusza pojęć prawnych, referat dotyczący zastosowania rozwiązań CROBECO w Portugalii wygłoszony przez prof. Afonso Patrão z Uniwersytetu w Coimbrze (Portugalia) czy prezentacja ostatecznej wersji CCRF dla transgranicznych elektronicznych transakcji przygotowana przez pana Wima Louwman –Prezesa Zarządu ELRA. Podczas konferencji odbyła się również dyskusja panelowa "Swobodny przepływ dokumentów urzędowych i uznawanie skutków prawnych aktów stanu cywilnego" moderowana przez pana Wima Louwman, w której aktywnie brali udział wszyscy uczestnicy konferencji.

Uczestnikami konferencji CROBECO w Brukseli byli referendarze sądowi, rejestratorzy, sędziowie, notariusze, urzędnicy KE oraz przedstawiciele świata nauki. Środowisko polskich referendarzy sądowych reprezentowały dwie nasze koleżanki – Marta Rękawek – Pachwicewicz i Iwona Skonieczna-Maslowska – referendarze sądowi pionu wieczystoksięgowego w Sądach Rejonowych w Białymostku i Warszawie. Polskie uczestniczki konferencji były oczarowane otwartością i chęcią nawiązania współpracy w tworzeniu nowych rozwiązań prawnych z udziałem Polski, wykazywanej zarówno przez Zarząd, jak i członków ELRA. Wielkie zainteresowanie budziły wszelkie informacje nie tylko na temat systemu ksiąg wieczystych w Polsce, rozwiązań prawa materialnego, jak i procesowego, ale również status prawny, pozycja i kompetencje referendarza sądowego w wydziałach ksiąg wieczystych. Zarząd ELRA zaprosił OSRS do uzyskania członkostwa w ramach ELRA oraz do pracy w zespołach roboczych. Nadmienić należy, że w dniu 1 czerwca 2012r., tuż po konferencji CROBECO, odbyło się XV Walne Zgromadzenie Członków ELRA, podczas których polskie uczestniczki miały status obserwatora. W tym miejscu szczególne podziękowania należy przekazać Panu Wim Louwman – Prezesowi Zarządu ELRA oraz Panu Gabriel Alonso – Sekretarzowi Generalnemu ELRA, za ciepłe przyjęcie i ogromną życzliwość wykazaną w stosunku do polskich referendarzy sądowych.

Efektom dalszej współpracy z ELRA było zaproszenie przedstawicieli polskich referendarzy

sądowych i OSRS również do współpracy CINDER - międzynarodowej, niezależnej organizacji non-profit, której celem jest stymulowanie i wspieranie badań w zakresie zagadnień związanych z rejestrami nieruchomości i ewidencją gruntów na forum światowym. Współpraca ta miałaby się zacząć już w bieżącym roku podczas Kongresu Światowego CINDER. Należy podkreślić, że CINDER co dwa lata organizuje międzynarodową konferencję na poziomie światowym. W tym roku odbędzie się w dniach 17-19 września 2012 w Amsterdamie już XVIII Międzynarodowy Kongres CINDER, poświęcony zagadnieniom hipotecznym i rejestrowym oraz nowym technologiom i organizacji systemów rejestracji e-umów. OSRS zostało zaproszone do aktywnego udziału w Kongresie, poprzez wygłoszenie referatu dotyczącego elektronicznego systemu ksiąg wieczystych w Polsce. To olbrzymi sukces, zważywszy, że mówcami podczas Kongresu będą m.in. światowej klasy profesorowie z uniwersytetów w Harvardzie czy Cambridge.

Opracowały: Marta Rękawek-Pachwicz i Iwona Skonieczna-Mastomska
